

Täysistunto

Tiistai 10.11.2015 klo 13.59—20.53

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 77/2015 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Keskustelu

17.54 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (esittelypuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Tätä lainmuutosta on valmisteltu pitkään ja sitä on toivottu hartaasti korkeakouluissa ja Suomen kasvavalla koulutusvientitoimialalla. Jo vuosia monet korkeakoulumme ovat kehittäneet markkinointia ja hakeneet tapoja edistää koulutuksen vientiä maailmalle. Nyt saamme vihdoin purettua lainsäädännön esteitä.

Tämän hallituksen esityksen mukaan yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin lisätään säännökset Euroopan unionin ja Eta-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta perittävistä lukukausimaksuista alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa.

Poistamme lisäksi loput esteet tilauskoulutuksen tieltä. Jatkossa korkeakoulumme voivat järjestää vapaammin opiskelijaryhmille tutkintoon johtavaa tilauskoulutusta, jonka rahoittaa kokonaisuudessaan koulutuksen tilaaja. Lainmuutos mahdollistaa tilauskoulutusta tilaavalta, useimmiten ulkomaiselta valtiolta tai yhteisöltä maksujen perimisen omilta opiskelijoiltaan koulutuksen rahoittamiseksi suomalaisille korkeakouluille. Tätä lainsäädäntöämme ei tällä hetkellä mahdollista, mikä itse asiassa tuntuu aika hämmästyttävältäkin.

Lukukausimaksujen käyttöönoton yhteydessä hakemusten käsittelymaksusta on tarkoitus luopua haettaessa syksyllä 2017 alkavaan koulutukseen. Tästä tulemme antamaan myöhemmin erillisen hallituksen esityksen.

Koulutusviennin esteiden purkaminen on yksi hallituksen kärkihankkeista ja näkyy vahvasti hallituksen strategisessa hallitusohjelmassa. Emme halua viivyttää esteiden purkamisessa vaan toimia heti ja osoittaa, että olemme valmiita ihan konkreettisiin tekoihin koulutusviennin edistämiseksi. Siksi ehdotetut lakien muutokset tulevat, jos eduskunta ne hyväksyy, voimaan jo 1.1.2016. Lukukausimaksut EU- ja Eta-alueen ulkopuolisille opiskelijoille tulisi ottaa käyttöön korkeakouluissa tämän esityksen mukaan viimeistään syksyllä 2017. Mutta tosiaan, tämä ei estä ottamasta niitä maksuja käyttöön jo aiemmin kuin silloin 2017, eli on yritetty luoda tähän tämmöinen porrastus, jossa olisi mahdollisimman nopeas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

ti sitten mahdollista saada rattaat pyörimään koulutusviennin ja tilauskoulutuksen osalta maailmalla.

Korkeakouluille jää tämän esityksen mukaan riittävästi aikaa koulutusohjelmien markkinointiin ja stipendiohjelmien rakentamiseen. Korkeakoulut voivat määritellä lukukausimaksujen suuruuden sellaiseksi, että maksut tukevat kansainvälistymiseen liittyviä korkeakoulujen strategioita. Esityksen mukaan lukuvuosimaksun suuruus olisi kuitenkin vähintään 1 500 euroa lukuvuodessa. Olemme halunneet kunnioittaa korkeakoulujen autonomiaa antamalla korkeakouluille omaa harkintavaltaa lukukausimaksujen suuruutta määrittäessä. Maksun alarajasta säättämisellä varmistetaan suomalaisten korkeakoulujen tasapuolinen kilpailutilanne, jonka kannalta olisi erittäin haitallista, jos tarjolla olisi samanaikaisesti sekä opiskelijalle maksullista että maksutonta tai nimellisesti maksullista koulutusta. Tästä saatiin kokemuksia myös korkeakoulujen lukukausimaksukokeilusta vuosina 2010—2014. Pidän tätä jälleen tärkeänä, että otamme näistä kokeiluista oppia, ja sen aidon kokeilukulttuurin henkihin on se, että niistä myös opitaan.

Korkeakoulujen tulee ottaa käyttöön apurahajärjestelmä maksulliseen tutkintokoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden tukemiseksi. Järjestelmän yksityiskohdat, apurahojen suuruudet ja niin edelleen ovat korkeakoulujen itsensä päätettävissä. Annamme korkeakouluille mahdollisuuden myös yhteisten apurahajärjestelmien rakentamiseen, jos siihen on kentällä halua ja tahtoa.

Suomalaisissa ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa opiskelee tällä hetkellä noin 20 000 ulkomaalaista tutkinto-opiskelijaa. Ulkomaalaisista tutkinto-opiskelijoista lähes 80 prosenttia on kotoisin EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta. Lukukausimaksut sekä erilaiset hakija- ja rekisteröintimaksut ovat käytössä useimmissa OECD-maissa ja Pohjoismaistakin Ruotsissa ja Tanskassa. Olemme siis olleet itse asiassa aika lailla poikkeus näiden kehittyneiden maiden joukossa siinä, että meillä ei koulutuksesta peritä EU- ja Eta-alueiden ulkopuoleltakaan maksuja.

Pohjoismaisten kokemusten perusteella voidaan arvioida, että lukuvuosimaksun käyttöönotto vähentää suomalaisiin korkeakouluihin hakevien ja niissä aloittavien EU- ja Eta-alueen ulkopuolelta tulevien ulkomaalaisten opiskelijoiden määrää ainakin ensimmäisten vuosien aikana. Samalla EU- ja Eta-alueelta tulevien opiskelijoiden suhteellinen osuus kaikista ulkomaalaisista opiskelijoista voi kasvaa. Maksullisuuden vaikutus ulkomaalaisten opiskelijoiden määrään riippuu pitkälti perittävien lukuvuosimaksujen suuruudesta, korkeakoulujen markkinointitoimista sekä apurahajärjestelmistä. Kansainväliset esimerkit ja ihan esimerkit naapurista Ruotsista osoittavat sen, että kuitenkin hyvin nopeasti ne määrät ovat lähteneet nousuun sen jälkeen, kun maksut on otettu käyttöön. Niistä on saatu kokemuksia, ja markkinointi on lähtenyt kehittymään ja niin edelleen.

Koulutusviennin esteiden purkamisen lisäksi hallituksen tavoitteena on laajentaa korkeakoulujen rahoituspohjaa. Opiskelijoilta perittävät maksut eivät vaikuta korkeakoulujen perusrahoituksen kokonaismäärään. Joka ainoa koulutuksen myynnistä saatu euro jää siis korkeakoulujen käyttöön opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseen. Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on tavoitteiden mukaisesti yli kolminkertaistunut 2000-luvun aikana. On kuitenkin hyvä huomata, että lukuvuosimaksujen periminen ei ole estänyt muisakaan maissa korkeakoulujen ja korkeakoulutuksen kansainvälistymistä. Meidän on asetettava omaksi tavoitteeksemme, että suomalainen koulutus ja tutkimus on niin laadukasta, että koulutuksesta ollaan valmiita myös maksamaan. Suomi haluaa ja voi kilpailla lahjakkaista ja motivoituneista opiskelijoista muiden maiden rinnalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

Haluan vielä informoida teitä siitä, että vaikka se ei tähän esitykseen sisällykään, niin olemme aloittaneet valmistelun, jotta koulutusviennin esteitä purettaisiin myös toiselta as-
teelta, ja haluan informoida myös siitä, että hallituksen kärkihankkeen mukaisesti tavoit-
teemme on nostaa koulutusviennin volyymi vuoteen 2018 mennessä nykyisestä 260 mil-
joonasta 350 miljoonaan. Kentällä on hyvä henki päällä, ja he haluavat lähteä liikkeelle, ja
tämä on niin sanottua mahdollistavaa lainsäädäntöä, joka puolestaan sitten mahdollistaa
sen, että koulutusvienti voi Suomessa kehittyä.

Pyydän anteeksi sitä, että joudun poistumaan tässä välissä työtehtäviin, mutta pyrin tu-
lemaan takaisin, jos mitenkään mahdollista, vielä tämän keskustelun aikana.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pari kolme vastauspuheenvuoroa, en-
simmäisenä edustaja Essayah.

18.01 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit
ovat halunneet suhtautua tähän esitykseen avoimin mielin ja nimenomaan lähtien siitä, että
on tärkeää saada tämä koulutusvienti Suomessa kunnolla käyntiin. Siinä mielessä haluam-
me vain edelleenkin varmistaa niitä opiskelijajärjestöjen huolia, että tätä kautta ei todella-
kaan olla sitten avaamassa mitään lukukausimaksuja EU- ja Eta-alueen sisältä tuleville
opiskelijoille ja siten esimerkiksi suomalaisille opiskelijoille. Se on minun mielestäni hy-
vin tärkeätä tässä alleviivata, koska nämä huolet ovat nousseet nimenomaan siitä.

Esimerkiksi Ruotsin esimerkki kertoo byrokratiasta, johon osa näistä lukukausimaksuis-
ta on uponnut. Tietysti olisi mielenkiintoista tietää, millä tavalla pystytään varmistamaan,
että meidän järjestelmästäme ei tulisi sillä tavalla byrokraattista, että ne maksut sitten hä-
viävät siihen byrokratiaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Otetaan lyhyt keskustelu.

18.02 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Varmaan
on niin, että korkeakoulut eivät ole ihan samassa tilanteessa tässä, että pääkaupunkiseudun
korkeakoulut ovat edullisemmassa asemassa ulkomaisten opiskelijoiden saamisessa kuin
jotkut muut korkeakoulut. Mutta kannatan tätä esitystä, opiskelu kuitenkin on myöskin in-
vestointi itseensä.

Kun tänne tulee Eta-alueen ulkopuolelta opiskelijoita, niin miksi meidän pitäisi velka-
rahalla kokonaan rahoittaa heidän opiskelunsa? Miksei todellakin voisi olla tällainen oma-
vastuu — ja pitääkin olla tällainen omavastuu — myöskin tässä mukana?

Todella, niin kuin ministeri sanoi, uskon myöskin, että tässä voi tulla ehkä pieni nega-
tiivinenkin vaikutus pitemmän päälle, ilman muuta. Me haluamme lisätä suomalaista opis-
keluvientiä, ja se totta kai on erinomainen asia monessa mielessä.

18.03 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustelussa sub-
jektiivisesta varhaiskasvatusoikeudesta eräs edustaja taisi todeta, että tämä on musta päi-
vä, ja niin se on minunkin mielestäni. Ensin keskustellaan esityksestä, joka tarkoittaa, että
me luovumme periaatteesta, kaikille yhtäläisestä oikeudesta subjektiiviseen päivähoitoon,
ja tämä esitys tarkoittaa, että me luovumme maksuttoman koulutuksen periaatteesta tässä
maassa. Kyse on erittäin merkittävästä periaatteellisesta koulutuspoliittisesta kysymyses-
tä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

Tämänkin esityksen perustelut mielestäni ontuvat. Tätä on perusteltu muun muassa sillä, että halutaan lisätä kansainvälisyyttä. Kuitenkin kokemukset juurikin Ruotsista ja Tanskasta, joissa lukukausimaksuja on otettu EU- ja Eta-maiden ulkopuolisille opiskelijoille käyttöön, ovat osoittaneet, että kv-opiskelijoiden määrä on romahtanut näiden käyttöönoton jälkeen. Tätä on myös perusteltu korkeakoulujen tulojen lisäämisellä. Kuitenkin tässäkin suhteessa kansainväliset kokemukset osoittavat, että korkeakouluilta tulee menemään merkittäviä määriä rahaa myöskin näiden ohjelmien markkinointiin ja stipendijärjestelmiin.

18.04 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kunpa opetusministeri olisi jäänyt keskustelemaan meidän kanssamme. Hän sanoi hyvin puheessaan, että on tärkeää, että otamme opiksi kokeiluista. Se on harmin paikka, että hallitus ei valitettavasti tee näin. Kun me mietimme kokeiluja, joita muutama vuosi sitten kokeiltiin, ne eivät kannattaneet eli tappiolliset lopputulokset siinä olivat, kansainvälisten opiskelijoiden määrä laski. Olisi ollut mahtavaa, jos hallitus olisi tosiaan ottanut opiksi tästä. Ihmettelen tätä tällaista valikoivaa kommenttia.

18.05 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kovasti aina mietitään sitä, mistä niitä uusia vientituloja Suomelle saadaan, ja tässä nyt olisi yksi tämä koulutusvienti. On nyt hyvä, että näitä koulutusviennin esteitä tässä puretaan eli korkeakoulut saavat paremmat mahdollisuudet kilpailla kansainvälisillä koulutusmarkkinoilla.

Sitten korkeakoulujen näkökulmasta näitten tilauskoulutusten toteuttaminen nyt yksinkertaistuu, kun niiden ei tarvitse enää vastata siitä, periikö se tilaaja niiltä koulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta oman lainsäädäntönsä tai käytäntönsä mukaisia maksuja. Tämä on ollut just se ongelma, että meillä on ollut hyviä yhteistyöprojekteja, joihin on meinattu lähteä mukaan, mutta sitten, vaikka se yhteistyökumppani on perinyt maksuja, me olemme joutuneet toteamaan, että emme me voikaan olla tässä mukana, kun meillä on tällainen lainsäädäntö. Tämä on tosi hyvä, että tämä poistuu.

Sitten on näitä esimerkkejä: jotkut kertovat Kiinasta, kun siellä ajatellaan niin, että voiko sellainen koulutus, mikä ei maksa mitään, olla hyvää. Nyt nämä esteet poistuvat.

Toki tässä on ongelmiakin, ja pitää pitää huolta siitä, että meidän suomalainen koulutus pysyy maksuttomana, mutta olen kyllä tämän esityksen kannalla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä kaksi vastauspuheenvuoroa, edustaja Toivola ja edustaja Halmeenpää.

18.06 Jani Toivola vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä sekä edustaja Andersson että edustaja Yanar pitivät hyvän puheenvuoron, eliikkä yhdyn tähän joukkoon ja totean, että on tosi ikävää nähdä, että meillä on tällainen esitys, joka murentaa meidän koulutuksen maksuttomuutta, mikä on ollut myöskin yksi yhteiskunnan peruspilareista ja perusarvoista.

Esimerkiksi jos katsotaan tätä kansainvälistymisnäkökulmaa, niin nimenomaan se maksuton koulutus on ollut se, mikä tänne ihmisiä on tuonut, ja itse keskittyisin enemmän vaikka siihen, miten me saamme nämä ihmiset paremmin jäämään suomalaiseen yhteiskuntaan, tekemään työtä, tuomaan uusia ajatuksia, mitkä paljon vahvemalla pohjalla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

myöskin edistävät meidän kilpailukykyämme ja koko suomalaisen tulevaisuuden ja yhteiskunnan hyvinvointia.

Ja sitten jos mietitään tätä esimerkiksi koulujen näkökulmasta, niin itse olen kuullut asiantuntijalausuntoja, missä sanotaan, että esimerkiksi tämä 1 500:n maksu ei millään tavalla vielä tuota kouluille mitään tuloja, että maksujen pitäisi ehkä olla jopa 7 000—8 000, jotta kaikesta siitä työstä, mihin tulee niitä kustannuksia, yhtään mitään jäisi kouluille käteen, ja silloin me olemme Euroopan tasolla jo sitten aika isoissa koulumaksuissa, ja toivon, että kukaan ei suomalaiseseen yhteiskuntaan sellaisia halua.

18.07 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin olen suhtautunut tähän esitykseen avoimin mielin, mutta kuitenkin niin, että pitäisi olla vähän lihaa luitten ympärillä, kun tässäkin talouden parempaa balanssia oletettavasti tavoitellaan.

Olisi hyvä kuulla, jos ministeri olisi paikalla, onko arvioita siitä, koituisiko tämä esitys korkeakoulujen kannalta taloudellisesti lopulta eduksi vai haitaksi.

Viittaan tässä tietoihin: Tilastokeskuksen mukaan noin 70 prosenttia näistä Suomessa valmistuneista ulkomaalaisopiskelijoista on vielä vuosi valmistumisensa jälkeen Suomessa ja näistä 70 prosenttia työelämässä. Sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla opiskelleista jopa 85 prosenttia jää Suomeen valmistumisensa jälkeen, ja työllistyessään tänne he veronsa maksavat tälle yhteiskunnalle.

Kansainvälisten opiskelijoiden tuomana tulona on huomioitava myös heidän opiskeluaikanaan täällä elämiseen käyttämät kulutusmenot. He tuovat ne itse mukanaan. Eivät ulkomaalaiset opiskelijat ole oikeutettuja minkään näköisiin sosiaalietuuksiin tai opintotukiin Suomessa. Tällaisen tulon Suomelle arvioidaan olevan vähintään 200 miljoonaa euroa vuodessa. Tämäkin olisi hyvä tässä esityksessä huomioida. En tiedä, onko näin tehty.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

18.08 Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Kuten me kaikki muistamme, vuosina 2010—2014 Suomessa kokeiltiin lukukausimaksuja EU- ja Eta-alueen ulkopuolisille opiskelijoille. Silloisen kokeilun mukaan tullessa koulutusohjelmissa selvisi, että kansainvälisten opiskelijoiden määrä romahti ja hallinnon taakan kanssa korkeakoulut eivät jääneet järjestelmästä edes voitolle. Tulos kokeilusta oli siis se, että lukukausimaksut kansainvälisille opiskelijoille ovat huono idea, joka kannattaisi unohtaa.

Mutta mitä tekee nykyinen hallitus? Näistä ei haluta ottaa oppia. Nyt hallitus työntää kaikin voimin eteenpäin lukukausimaksuja Euroopan ulkopuolelta tuleville kansainvälisille opiskelijoille. Hallitukselle ei edes riitä, että yliopistot ja ammattikorkeakoulut voisivat halutessaan asettaa lukukausimaksuja, vaan kaikki suomalaiset korkeakoulut työnnetään mukaan pakolla.

On hyvin kuvaavaa, että hallituksen esityksessä ei ole osattu arvioida lukukausimaksuilla kerättävää rahamäärää saati muita vaikutuksia. Vaikuttaakin siltä, että hallitus lentää sokkona tai maahanmuuttoa vastustava autopilotti päällä. Muuten on vaikea ymmärtää, miksi näitä maksuja ajettaisiin.

Taloudellisen kannattamattomuuden lisäksi, kuten äsken sanotti, lukukausimaksut romahduttavat kansainvälisten opiskelijoiden määrän suomalaisissa korkeakouluissa, kuten esimerkiksi Ruotsissa on käynyt. Juhlapuheissa puhutaan paljon siitä, että korkeakoulujen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

pitäisi kansainvälistyä. Kysymys kuuluu: miten korkeakoulut voisivat kansainvälistyä ilman kansainvälisiä opiskelijoita? Tätä olisi hyvä pohtia.

Korkeakoulujen maksuttomuus on ollut tähän mennessä yksi tärkeimpiä asioita, joilla Suomi on houkutellut kansainvälisiä opiskelijoita. Olisi meidän etumme saada muilta mailta terävintä kärkeä suomalaisiin yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. Tänne tulevat osallistuvat lisäksi suomalaiseen yhteiskuntaan esimerkiksi työntekijöinä ja kuluttajina. Heihin tehdyt satsaukset jäävät myös Suomeen suuressa määrin. Kuten äsken edustaja Halmeenpää viittasi, noin 75 prosenttia kansainvälisistä opiskelijoista on Suomessa vielä vuosi valmistumisensa jälkeen, ja ulkomaille päätyvätkin ovat hyviä linkkejä suomalaisille yrityksille ja vaikkapa tieteele.

Yksi mahdollisuus on, että kansainvälisten opiskelijoiden maksut ovat vain alkusoittoa. Kelan tutkimusjohtaja Olli Kangas väläytti yhtenä mahdollisuutena lukukausimaksuja kaikille opiskelijoille jonkinlaisena perustulojärjestelmän kylkiäisenä. Ilmeisesti hallituksen virheellinen käsitys perustulosta on se, että annetaan satanen ja otetaan muutama satanen pois. Ajaako hallitus lukukausimaksuja kansainvälisille opiskelijoille vain siksi, koska se tietää, että niiden ajaminen kaikille opiskelijoille olisi kovin epäsuosittua? Ei tunnu täysin liioitellulta nähdä myös tällaisia motiiveja kansainvälisten opiskelijoiden lukukausimaksujen ajamisen taustalla.

Huolimatta siitä, mitä motiiveja kansainvälisten opiskelijoiden lukukausimaksujen ajamisen takana on, olisi kaikista helpointa pysäyttää lukukausimaksut jo nyt, niistä kun ei ole mitään hyötyä, tehtiin ne sitten isommalle tai pienemmälle joukolle Suomessa opiskelevia. — Kiitos.

18.13 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Hallitus haluaa sinnikkäästi lähteä maksullisen koulutuksen tielle, vaikka EU- ja Eta-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksuista on huonoja kokemuksia muista Pohjoismaista. Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosina 2010—2014 järjestämästä lukukausimaksukokeilusta ei myöskään voi vetää johtopäätöksiä, jotka puoltaisivat maksujen vakinaistamista. Vaikka tutkittua tietoa lukukausimaksujen hyödyistä on vaikea löytää, maksujen sanotaan lisäävän suomalaisten yliopistojen houkuttelevuutta ja tuovan korkeakouluille lisärahoitusta.

Lukukausimaksut eivät kuitenkaan tuo lisärahoitusta korkeakouluille tai valtiolle. EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tulevia maksavia opiskelijoita tulee todennäköisesti olemaan vähän, ja houkutellakseen heitä yhtään korkeakoulujen tulisi perustaa apurahajärjestelmiä, kuten muut maksuja perivät maat ovat kehittäneet. Marginaalisiksi jäävät tulot tulevat todennäköisesti näin ollen vain kiertämään apurahoiksi sekä maksu- ja apurahajärjestelmän hallintoon. Lisäksi korkeakoulut joutuvat panostamaan koulutusohjelmien markkinointiin ja opiskelijarekrytointiin aivan uudella tavalla maksullisuuden johdosta. Näin on käynyt muissa Pohjoismaissa maksujen käyttöönoton jälkeen. Tanska on kehittänyt apurahajärjestelmän kansainvälisille opiskelijoille, jossa rahaa apurahoihin on varattu saman verran kuin valtio laskee säästävänsä lukukausimaksujen myötä. Lukukausimaksupäätöksen jälkeen Ruotsi on tuplannut koulutuksen markkinointibudjetin.

Lukukausimaksut tulevat myös eriarvoistamaan opiskelijoita keskenään ja käytännössä toimimaan esteenä monelle kansainväliselle opiskelijalle tulla Suomeen. Suomen kansainvälinen valtti on ollut laadukas ja tasa-arvoinen maksuton koulutusjärjestelmä. Lukukausimaksut tulevat nostamaan kynnystä hakeutua tänne opiskelemaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

Lukukausimaksuja perustellaan usein myös kansainvälisyyden ja koulutusviennin edistämisellä, kuten ministerinkin puheenvuorossa äsken. Muiden Pohjoismaiden kokemusten perusteella voimme kuitenkin olettaa, että kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrä tulee romahtamaan lukukausimaksujen myötä. Ruotsi otti lukukausimaksut käyttöön Eta-maiden ulkopuolisille opiskelijoille vuonna 2011, minkä seurauksena Eta-alueen ulkopuolelta saapuvien opiskelijoiden määrä romahti. Tanska otti lukukausimaksut käyttöön Eta-maiden ulkopuolelta tuleville vuonna 2006, minkä seurauksena Eta-alueen ulkopuolelta saapuvien opiskelijoiden määrä laski 35 prosenttia. Pakollisten maksujen johdosta useampi koulutusohjelma joutuu lakkautusuhan alle vähentyneen opiskelijamäärän johdosta. Näin tulee todennäköisesti käymään etenkin pääkaupunkiseudun ulkopuolella sijaitseissa korkeakouluissa ja vahingoittamaan näiden seutujen kansainvälistymistä.

Arvoisa puhemies! Lukukausimaksut eivät ole keino edistää koulutusvientiä. Tilauskoulutuksen laajentaminen sekä maksuttoman tutkintokoulutuksen opiskelijamäärän kasvattaminen olisivat parempia keinoja kasvattaa suomalaisen koulutuksen mainetta sekä saada vero- ja vientituloja. Tilastokeskuksen mukaan 70 prosenttia kv-opiskelijoista on vielä vuosi valmistumisen jälkeen Suomessa ja heistä 70 prosenttia töissä. EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tulevat opiskelijat jäävät todennäköisemmin Suomeen töihin kuin EU- ja Eta-maiden sisältä tulevat. Ja vaikka Suomessa koulutuksen suorittaneet eivät jäisikään valmistumisen jälkeen töihin Suomeen, toimivat he kuitenkin linkkinä suomalaisten korkeakoulujen ja kansainvälisten yritysten tai ulkomaalaisten koulutuslaitosten välillä. Se on juuri sellaista kansainvälistä osaamista, mitä Suomen korkeakoulutus tarvitsee koulutuksen maksullistamisen ja kaupallistamisen sijaan.

18.17 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Korkeakoulutahan pääsääntöisesti kannattavat tätä lukukausimaksua, muun muassa Turku, olemme kuulleet edustaja Li Anderssonin kanssa Turun yliopiston johdolta, että he kannattavat lukukausimaksuja Eta-alueen ulkopuolisille. Minusta se, niin kuin sanottu, ei ole ongelmaton, mutta se on perusteltu juuri siinä mielessä, että kun Eta-alueen ulkopuolelta tulee ihmisiä, niin tästä opiskeluinvestoinnista joku omavastuu pitää myöskin olla, ja sillä on myöskin taloudellinen merkitys. Ymmärrän, että edustaja Li Anderssonin ideologiassa ehkä tämä omavastuu on tuntematon sana, mutta me emme voi tällä tavalla velkaantua kuin Suomi tällä hetkellä tekee, ja tämä on tässä mielessä myöskin oikea signaali.

18.18 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä tavallaan ymmärrän sen, että siinä tilanteessa, mihin suomalaiset korkeakoulut on ajettu tämän jatkuvan leikkauspolitiikan myötä, he kannattavat kaikkia potentiaalisia mahdollisuuksia saada edes vähän lisärahoitusta. Mutta se ei silti tarkoita, niin kuin me olemme kuulleet myöskin näiden kansainvälisten esimerkkien perusteella, että lukukausimaksut olisivat erityisen tehokas tai toimiva tapa korkeakouluille hankkia lisää rahoitusta ja, kuten todettua, todennäköisesti myöskin tulevat vähentämään niiden kansainvälisyyttä.

18.19 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitää todella huomioida, että korkeakoulut Suomessa ovat jo pitkään itse toivoneet tätä mahdollisuutta koulutusvientiin, ja nyt meidän suurin koulutusviennin esteemme puretaan antamalla korkeakouluille mahdollisuus periä EU- ja Eta-maiden ulkopuolisilta opiskelijoilta lukukausimaksuja. Me tarvitsemme vientituloja, työpaikkoja Suomeen, ja Suomella on hyvä maine

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

koulutusmaana maailmalla. Meidän osaamisellemme on kysyntää. Miksi ihmeessä me emme antaisi meidän korkeakouluillemme välineitä vastata halutessaan tähän kysyntään? Me voimme myydä meidän osaamistamme esimerkiksi terveystalveissa, vaikkapa osaamistamme sydänkirurgiassa virolaisille. Miksi me emme voisi myydä osaamistamme koulutuksessa maailmalle ja hankkia siitä vientituloja, veroeuroja, työpaikkoja? Tämä on nyt ensimmäinen päänavaus, hyvä niin, korkeakoulutuksen edelleen säilyessä maksuttomana suomalaisille (Puhemies koputtaa) opiskelijoille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja listapuheenvuoroihin mennään, edustaja Eloranta.

18.20 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että korkeakoulut perisivät Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolisilta korkeakouluopiskelijoilta lukuvuosimaksuja alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa. Esiityksen tavoitteena on edistää korkeakoulujen mahdollisuuksia koulutusvientiin sekä laajentaa korkeakoulujen rahoituspohjaa. Hallituksen tavoitteena on myös koulutusviennin volyymin nostaminen.

Hallitus leikkaa korkeakouluilta rankalla kädellä mutta kannustaa niitä lisäämään tulojaan kansainvälisiltä opiskelijoilta perittävillä lukuvuosimaksuilla. On selvää, että varsinkin alkuvaiheessa korkeakoulut joutuvat panostamaan voimakkaasti maksullisten ohjelmien markkinointiin, opiskelijoiden rekrytointiin ja esimerkiksi stipendijärjestelmien pyörittämiseen vaadittavaan hallintoon. On hyvin todennäköistä, että lopulta viivan alle jääkin pitkä miinus, kun ottaa vielä huomioon ne isot korkeakoulusäästöt, joita ollaan tekemässä: on vaikea löytää resurssia näiden aikaansaamiseen.

Pakollisten maksujen myötä kansainvälisiä ohjelmia korkeakouluissa kuolee. Näin tapahtuu erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolella sijaitsevista korkeakouluista ja vahingoittaa näiden korkeakoulujen ja koko alueen kansainvälistymistä. Pohjoismaisten kokemusten perusteella voidaan arvioida, että lukuvuosimaksun käyttöönotto vähentäisi suomalaisiin korkeakouluun hakevien ja niissä aloittavien EU- ja Eta-alueen ulkopuolelta tulevien ulkomaalaisten opiskelijoiden määrää ainakin ensimmäisten vuosien aikana. Samalla EU- ja Eta-alueen ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden suhteellinen osuus kaikista ulkomaalaisista opiskelijoista pienenee. Maksullisuuden vaikutus ulkomaalaisten opiskelijoiden määrään riippuu pitkälti perittävien lukuvuosimaksujen suuruudesta.

Ammattikorkeakouluissa on viime vaalikauden aikana vähennetty lähes 1 000 henkilötyövuotta. Helsingin yliopisto ilmoitti juuri 1 200 henkilötyövuoden vähentämistarpeesta. Kansainvälisten koulutusohjelmien lakkauttaminen tulee aiheuttamaan lisää irtisanomisia.

Arvoisa puhemies! Hyvää tässä esityksessä on se, että vihdoinkin ollaan kuitenkin purkamassa suomalaisen koulutusviennin esteitä. Lukuvuosimaksujen käyttöönotto antaa suomalaisille korkeakouluille nykyistä paremmat edellytykset kilpailla kansainvälisillä koulutusmarkkinoilla. Korkeakoulujen näkökulmasta tilauskoulutuksen toteuttaminen yksinkertaistuu, kun niiden ei enää tarvitse vastata siitä, perikö tilaaja koulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta oman lainsäädäntönsä tai käytäntönsä mukaisia maksuja.

Kasvavan koulutusviennin taloudelliset vaikutukset riippuvat kuitenkin globaalista koulutuskysynnästä ja siitä, kuinka aktiivisesti korkeakoulut hyödyntävät uusia toimintamahdollisuuksia myöskin siinä, kuinka korkeatasoista se meidän tarjolla oleva koulutus sitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

on. Mustia pilviä on senkin ympärillä. Suomella onkin loistavat mahdollisuudet kasvaa koulutusviennin kärkimaaksi. Suomalaiselle koulutusratkaisulle on kysyntää, mutta tähän mennessä se ei ole kohdannut tarjontaa ihan optimaalisella tavalla. Hyvien tuotteiden ja palveluiden lisäksi koulutusliiketoiminnan menestystä tukevat kilpailukykyinen koulutusjärjestelmämme ja sen erinomainen maine.

18.24 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Olen erittäin tyytyväinen, että korkeakoulut pääsevät vihdoinkin viimein myymään tutkintoja EU- ja Eta-alueen ulkopuolisille maille ja opiskelijoille. Tämä mahdollistaa pitkällä tähtäimellä korkeakoulujen rahoituspohjan laajentamisen. On selvää, että tämä kehitys ottaa oman aikansa ja menee hetki aikaa, kun toimintamallit luodaan, tuotteistetaan ja myös markkinat saadaan innostumaan. Annetaan tällä kertaa rauhassa meidän korkea-asteen tehdä tämä koulutusviennin avaus työ. Selvää on, että se tie, jolla me olemme antaneet ilmaiseksi suomalaista laadukasta koulutusta, on tiensä päässä. Selvää on, että suomalaisen veronmaksajan tehtävä ei ole maksaa venäläisen tai intialaisen opintoja. Tavoitteena tulee olla, että koulutusvientituotteiden myynti tehdään taloudellisesti kannattavaksi. Tappiolla ei nimittäin kannata myydä.

Otan yhden esimerkin ammatillisen puolen koulutusvientimarkkinoista, jotka ovat jääneet vähemmälle huomiolle: Ammatillisella puolella olisi mahdollisuus myydä yli 360:tä tutkintoa. Kun tähän lisätään vielä tutkinnonosat, on oppilaitoksilla mahdollisuus moninkertaistaa tarjontansa. On ilahduttavaa ollut nähdä, kuinka meidän ammatilliset oppilaitokset ovat lähteneet jo ottamaan rohkeita askeleita koulutusviennin saralla. Jo nyt myydään lyhytkursseja ja kehittämispalveluita. Lisäksi ammatilliset oppilaitokset haluavat myös laajentaa tarjontaansa tutkintomyyntiin, ja tämä asia meidän tulee mahdollistaa. Kaikki pykäläesteet tutkintoviennistä on raivattava myös ammatillisella puolella pois. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa on annettava mahdollisuus antaa koulutusta missä päin maailmaa tahansa, ja myös opetus- ja tutkintokieli on saatava vapaasti määrittää maakohteisesti. Lisäksi ulkomailla annettavan tutkinnon kielivaateista tulee poistaa suomen ja ruotsin edellyttäminen. Tämä voidaan kohtuullisen pienillä lainsäädäntömuutoksilla toteuttaa. Toivonkin, että opetusministeriöstä tulee mahdollisimman pikaisesti hallituksen esitys koulutusvientiä purkamisesta myös ammatillisella puolella.

Toinen näkökulma, joka liittyy tämmöiseen skaalautuvaan koulutusvientiin, ei pelkää tähän siihen, että keräämme lukukausimaksuja tai on tilauskoulutusta: Meidän tulee myös luoda mekanismeja, joilla meidän brändejämme voidaan kaupallistaa entistä laajemmin. Tähän liittyy semmoinen pohdinta, että voisiko meillä tehdä jokin koulu tai Suomi tällaisen franchisingketjun koulutuksesta, joka sitten ottaisi maksun per oppilas tai sitten liikevaihdosta prosentuaalisen osuuden. Tähän liittyisi samalla mahdollisuus siihen, että Suomi tulisi todelliseksi koulutusvientimaaksi. Voisi jopa sanoa, että tässä syntyisi uusi nokia. Tässä kohdin tämä tarkoittaa sitä, että me pystyisimme tekemään kansainvälistymistä entistä tehokkaammin. Toivottavasti franchisingtoimintamalli jonain päivänä on tulevaisuutta, ja uskon, että sillä me saamme myöskin Suomeen luotua uusia työpaikkoja. Uskon tähän, ja uskon meidän kouluihin ja uskon meidän ammattilaisiin. Ja uskon siihen, että koulutuksesta voi tulla Suomen uusi menestystekijä.

18.28 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ottaen huomioon Suomen talouden heikon tilan lukukausimaksun asettaminen EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tuleville korkeakouluopiskelijoille on järjen ja kohtuullisuuden voitto. Tästä hallitukselle 10 pistettä. Pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

russuomalaiset ovat voimakkaasti myös olleet tätä mieltä jo aiemmin, että EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tuleville pitää lukukausimaksut asettaa.

Suomen korkeakoulut ovat tarjonneet jo vuosia laadukasta opetusta ja kansainvälisesti kilpailukykyistä koulutusohjelmaa ilmaiseksi. Lukukausimaksuja on peritty jo pitkään monissa EU-maissa, joista löytyy maailman parhaita yliopistoja ja joissa ulkomaisten opiskelijoiden määrä on aivan maailman huippua. OECD-maista Suomi on Norjan ja Islannin lisäksi ainoa maa, jossa korkeakoulutus on maksutonta EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tuleville.

Tanskassa maksut otettiin käyttöön vuonna 2006 ja Ruotsissa 2011. Esimerkiksi Tanskassa maksujen käyttöönotto ei ole vähentänyt ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää vaan nopeuttanut opintojen suorittamista ja lisännyt Tanskaan jäävien ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden osuutta. Ruotsissa aluksi ulkomaisten opiskelijoiden määrä väheni, mutta se on jo tasaantumassa hyvää vauhtia.

Lukukausimaksuja ollaan asettamassa EU- ja Eta-maiden ulkopuolella asuville, ei siis muille. Opiskelujärjestöillä on ollut huoli siitä, että lukukausimaksut tulisivat näin ollen helposti tulevaisuudessa kaikille, mutta näin ei siis ole, vaikka oppositiokin on väläyttänyt tätä epäilystä.

Maltillisen lukukausimaksun periminen, vähintään 1 500 euroa, ei tule muodostumaan opiskelun esteeksi kenellekään, joka todella haluaa tulla Suomeen oppimaan ja suorittamaan korkealaatuisen tutkinnon. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut kehittävät esityksen mukaisesti apurahajärjestelmiä, jotka tukevat maksulliseen tutkintokoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden opiskelua.

Arvoisa puhemies! Esitys sisältää myös erinomaisen maininnan tilauskoulutusta koskevien säännösten selkiinnyttämisestä. Tämä on erinomainen askel kohti koulutusviennin tehostamista. Tilauskoulutuksen lisääminen takaisi myös ammattikorkeakouluille ja yliopistoille mahdollisuuden varteenotettaviin lisätuloihin sekä oman osaamisensa markkinointiin. On huomioitava, että ammattikorkeakoulut muun muassa kannattavat itse tätä mahdollisuutta lisäansioihin.

Lopuksi. Olen edustaja Lauslahden kanssa samaa mieltä, että koulutusvientibrändin nostaminen — Suomi on siinä huippumaa — on aivan loistava ehdotus ja esitys ja sitä tulee viedä eteenpäin. Se on mahdollisesti tuleva nokia ehkä. — Kiitos.

18.32 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Ulkomaalaisten opiskelijoiden lukukausimaksujen käyttöönotto vauhdittaa koulutusvientiä ja laajentaa korkeakoulujemme rahoitus pohjaa. Kehitys ei tietenkään tapahdu hetkessä, vaan uusien koulutustuotteiden ympärille rakentuvan liiketoiminnan kehittäminen vie oman aikansa. Tuotot lukukausimaksuista jäävät korkeakoulujen omaan käyttöön, esimerkiksi opetuksen ja tutkimuksen laadun kehittämiseen.

Olen työskennellyt jo opiskelijapolitiikasta lähtien sen puolesta, että korkeakouluille annetaan niiden itse pitkään toivoma mahdollisuus kerätä lukukausimaksuja EU- ja Eta-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta. Vuosien työ on konkretisoitunut hallituksen esitykseksi, joka on tänään eduskunnan keskustelussa. Koulutusviennistä on mahdollista saada tulevaisuudessa työtä ja vientieuroja Suomeen. Tämä on nyt päänavaus sille kehitykselle.

Suuri osa kansainvälisestä koulutusviennistä koostuu nimenomaan tutkintoon johtavan koulutuksen myynnistä. Suomessa koulutusviennin merkittävimpana esteenä on ollut se, että lainsäädäntömme ei ole mahdollistanut lukukausimaksujen perimistä yksittäisiltä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

opiskelijoilta. On aivan viimeinen hetki purkaa koulutusvientimme lainsäädännölliset esteet, sillä nopeasti kasvavia maailman koulutusmarkkinoita jaetaan kovaa vauhtia. Suomessa on vahva maine koulutuksen osaajamaana. Tämä maine meidän kannattaa hyödyntää, kun kysyntää osaamisellemme on.

Hallituksen esityksen mukaan vieraskielisessä koulutuksessa opiskelevat ulkomaalaiset korkeakouluopiskelijat maksavat jatkossa vähintään 1 500 euron lukukausimaksun. Lisäksi tilauskoulutuksen myymisen esteitä puretaan. Avaimet ovat tämän jälkeen korkeakoulujemme omissa käsissä. Tärkeää on se, että koulutus säilyy maksuttomana jatkossakin kaikille suomalaisille opiskelijoille ja kaikilla on varallisuudesta ja taustasta riippumatta mahdollisuudet kouluttautua. Se on pienen maan kannalta tärkeää ja menestyksemme kivijalka. Kehittyvien maiden opiskelijoilla puolestaan on mahdollisuus hakeutua suomalaiseen korkeakoulutukseen niin, että sitä tuetaan jatkossa tehokkaalla apurahajärjestelmällä.

Täällä salissa on viitattu monesti aiempaan lukukausimaksukokeiluun. Sen perusteella on väitetty, että lukukausimaksut eivät nyt voi onnistua. Tähän kokeiluun vertaileminen ei kuitenkaan missään tapauksessa ole nyt perusteltua, koska tuossa aiemmassa Suomen kokeilussa vain osa koulutusohjelmista oli maksuttomia, joten se ei vertaudu tähän tulevaisuuden tilanteeseemme.

Suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta hyödyllistä on se, että kannustamme täällä kouluttamiamme ulkomaisia osaajia jäämään Suomeen töihin ja yrittäjiksi sitten myös valmistumisensa jälkeen. Pidän tärkeänä, että tulevaisuudessa harkitaan sitä, että lukukausimaksuihin liitetään verovähennysoikeus, jolloin Suomeen valmistumisensa jälkeen töihin jäävä lukukausimaksuja maksanut henkilö voi vähentää nämä maksunsa verotuksessa myöhemmin. On hyvä, että hallitus on jo ilmoittanut selvittävänsä tätä mahdollisuutta liittää lukukausimaksuihin verovähennysoikeus.

Arvoisa puhemies! Koulutusviennistä on mahdollisuus saada uusia työpaikkoja ja vientituloja Suomelle. Niillä rahoitamme hyvinvointiyhteiskuntamme palveluita ja vahvistamme korkeakoulujemme asemaa ja laatua.

Innovaatorahoituskeskus Tekesin selvityksen mukaan koulutusviennin arvo oli viime vuonna 268 miljoonaa euroa. Nyt annetun hallituksen esityksen arvioidaan pidemmällä tähtäimellä kasvattavan suomalaisen koulutusviennin arvoa merkittävästi. Koulutusviennissä on kyse laajasta kokonaisuudesta, mutta nyt pääsemme kunnolla alkuun.

Koulutusviennin esteiden purkaminen on seuraavaksi ulotettava myös toisen asteen koulutukseen. Ammatillisella puolella on yli 360 tutkintoa, joille arvioidaan löytyvän paljon kysyntää kansainvälisillä koulutusmarkkinoilla.

18.37 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa rouva puhemies! Lukukausimaksujen asettaminen EU- ja Eta-maiden ulkopuolisille korkeakouluopiskelijoille on puhuttanut suomalaisia jo parin vuoden ajan. Sitä se teki vaalikentillä aiemmin tänä vuonna, ja sitä se on tehnyt tänään täällä salissa. Lukukausimaksuja vastustavat tahot ovat aivan oikein vedonneet muun muassa Ruotsista ja Tanskasta saatuihin kokemuksiin vastaavista päätöksistä. On totta, että välittömästi tämän päätöksen jälkeen näissä maissa ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä aleni merkittävästi. Tämä on varmasti edessä myös meillä, kun tämä esitys menee läpi. Sitä voidaan kuitenkin olennaisesti vähentää hinnoittelemalla myytävät tutkinnot oikealla hinnalla. Esimerkiksi Ruotsin suurin virhe oli se, että lukukausimaksut nostettiin kerralla huippukalliiksi, ja tätä virhettä nyt ei meillä saa toistaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

Toisaalta liian kunnianhimotonkaan ei saa olla. Myytävää meillä kyllä riittää, ja nopea talouskasvu erityisesti Aasiassa pitää huolen siitä, että ostajakin löytyy, kunhan hinta ja laatu ovat tasapainossa. Tuskin kukaan edes oppositiosta uskaltaa väittää, että pelkkä ilmaisuus on suomalaisen korkeakoulutuksen ainoa vetovoimatekijä. Sen sijaan täysin vaila pohjaa tähän esitykseen liittyen ovat monien kriitikkojen esittämät porttiteoriat nyt tehtävän muutoksen vaikutuksista suomalaisten ja EU- ja Eta-maalaisten opiskelijoiden opetuksen maksuttomuuden tulevaisuudesta. Ne säilyvät, eikä niihin ole tulossa muutosta.

Arvoisa puhemies! Itse tuen hallituksen esitystä sen takia, että se parantaa olennaisesti Suomen asemaa voimakkaasti kasvavilla koulutusvientimarkkinoilla. Se on jo nyt satojen miljoonien bisnes, mutta muun muassa nyt muutettavana olevan säädöksen takia Suomi on ollut jo pidemmän aikaa paitsiossa näiden mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Sen sijaan me olemme kouluttaneet omalla kustannuksellamme tiedon- ja osaamisennälkäisiä nuoria Aasiasta ja entisen Neuvostoliiton alueelta pääosin anglosaksisia maita rakentamaan. Tähän on nyt vihdoin tulossa muutos, ja suomalaiset yliopistot, korkeakoulut ja ammattikorkeakoulut ovat jatkossa samalla viivalla muiden vertailumaiden korkeakoulutoimijoiden kanssa. Samalla lukukausimaksujen periminen avaa korkeakouluille uuden tavan hankkia rahoitusta omaan tärkeään tehtäväänsä. Toisin siis kuin kriitikot väittävät, yliopistojen ja korkeakoulujen taloudellinen riippumattomuus lisääntyy hyvin hoidetun ja oikein hinnoitellun koulutusviennin seurauksena.

On myös tärkeää, kuten hallitus itsekin on päättänyt, että vastapainona lukukausimaksujen käyttöönotolle kaikkein köyhimmistä maista tuleville lahjakkaille opiskelijoille räätälöidään stipendijärjestelmiä. Monissa muissa maissa tällainen stipendiohjelma on linkitetty mukaan kaikkein köyhimpien maiden kanssa tehtäviin kehitysapuohjelmiin. Tätä samaa käytäntöä voitaisiin kokeilla mielestäni myös meillä.

Arvoisa puhemies! Yhtä lailla tärkeää on jatkaa keskustelua ja keinojen hakemista siihen, miten yhä useampi täällä koulutuksensa saanut korkeakoulutettu saataisiin jäämään Suomeen opintojen päätteeksi. Esimerkiksi edustaja Satonen on tähän liittyen ehdottanut sitä, että lakiin liitettäisiin verovähennysoikeus, jonka myötä Suomeen töihin jäävä voisi jälkikäteen vähentää maksamansa maksut verotuksessa esimerkiksi 3—5 vuoden päästä. Tätä tai tämän mallista järjestelmää olisi mielestäni syytä vakaasti harkita myös jatkossa.

18.41 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomi on muun muassa koulutuksen suhteen ollut vuosia maailman korkeimmalla tasolla. Suomi on ollut myös niitä harvoja maita, joissa ulkomaalaiset ovat saaneet opiskella yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa ilman lukukausimaksuja, vaikka korkeakoulutkin pääsääntöisesti kannattavat lukukausimaksuja ulkomaalaisille opiskelijoille. Minusta tämä on oikea linjaus. On helppo ottaa ilmaiseksi koulutus ja viedä sen jälkeen opitut tiedot ja taidot omaan maahansa. En usko, että lukukausimaksut osaltaan vähentävät oleellisesti ulkomailta tulevien opiskelijoiden määrää. Mikäli niin kävisi, opiskelupaikat voidaan korvata suomalaisilla opiskelijoilla. Jos minä menisin esimerkiksi ulkomaille yliopistoon opiskelijaksi, niin todennäköisesti joutuisin siitä maksamaan, ja näin kuuluu ollakin. Pidän lukukausimaksuja ulkomaalaisille opiskelijoille erittäin hyvänä asiana. Miksi meidän pitäisi toimia muulla tavoin kuin muut eurooppalaiset maat? Mehän haluamme olla eurooppalaisia ja kuulua Eurooppaan.

18.43 Jyrki Kasvi vihr: Arvoisa puhemies! Maksuton opetus esiopetuksesta tohtorin tutkintoon on jo vuosikymmenten ajan ollut yksi Suomen vahvuuksista. Opiskelupaikka ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

tutkinto ovat riippuneet lukuhaluista ja ahkeruudesta, eivät vanhempien kukkaron paksuudesta. Tämä on iso osaselitys sille kansainvälisesti kehitulle suomalaisen koulutuksen tasolle ja maineelle, se, että kaikki halukkaat ovat voineet opiskella. Tämä on tunnetusti ärsyttänytkin joitakin: eihän se nyt sovi, että kuka tahansa mistä tahansa voi opiskella itselleen akateemisen ammatin, ihan ilmaiseksi.

Pienellä kansakunnalla ei kuitenkaan ole varaa tuhlatu yhtäkään lukuhaluista lahjakasta nuorta, ei suomalaista eikä edes ulkomaalaista, vain siksi, että hänellä ei ole varaa opiskella. Päinvastoin, meidän koulutuspolitiikkamme tavoitteena tulisi olla opiskelun taloudellisten esteiden poistaminen. Monen nuoren opintie kariutuu jo lukiossa, koska perheellä ei ole varaa oppikirjoihin. Toinen ei pääse opiskelemaan haluamaansa alaa, koska vanhemmillä ei ole rahaa tuhansien eurojen valmennuskursseihin. Kolmannen opinnot venyvät ja keskeytyvät, koska opintotuella ei tule toimeen ilman työssä käymistä tai vanhempien apua. Me poliitikot olemme kaksinaamaisia ihmetellessämme opintoaikojen venymistä, kun opintotuella ei yksinkertaisesti elä. Onneksi opintotuella ei enää aina tarvitse ostaa oppikirjoja, sillä monessa yliopistossa on jo siirrytty ilmaisiin digitaalisiin materiaaleihin.

Arvoisa puhemies! Suomen yliopistojen ongelmana eivät ole ulkomaalaiset opiskelijat vaan niiden puute. Kansainvälisissä vertailuissa suomalaiset yliopistot ovat edelleen poikkeuksellisen kotikutoisia. Vain pieni osa opiskelijoista, opettajista ja tutkijoista on kotoisin ulkomailta, aivan liian pieni osa. Ongelma tämä on siksi, että jos jokin yhdistää menestyviä yliopistoja, niin kansainvälisyys. Uudet ajatukset ja innovaatiot syntyvät erilaisten ihmisten kohdatessa eri maista, eri kulttuureista, erilaisista yhteiskunnista. Suomen yliopistoihin tulisi kaikin keinoin houkutella opiskelijoita ulkomailta, ei torjua heitä, tarjota stipendejä lukukausimaksujen asemesta, sillä osa heistä jää Suomeen, lahjakkaimmat suomalaisiin yliopistoihin tutkijoiksi ja opettajiksi.

Sitä paitsi lukukausimaksujen merkitys yliopistojen taloudelle on parhaimmillaankin marginaalinen 1 500 euroa lukukaudessa. Sallikaa minun nauraa — eihän sillä selviä kuin hallinnollisista kustannuksista. En kuitenkaan naura, sillä tuo 1 500 euroa on vaarallinen ennakkotapaus, se on siis se minimi, minä tiedän. Kun Suomessa kerran on hyväksytty ajatus, että opetus voi olla maksullista, se leviää kyllä myös muualle suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Nyt on jo julkisuudessa esitetty puheenvuoroja, että kaiken yliopisto-opetuksen tulisi olla Suomessa maksullista, ja täälläkin on jo tänä iltana puhuttu maksullisista toisen asteen tutkinnoista.

Arvoisa puhemies! Hallitus puhuu koulutusviennistä. Sinänsä kaunis ajatus, mutta mitä mahtavat ajatella suomalaiset opiskelijat, kun viereisellä penkillä laskareissa istuu kurssikaveri, joka on saanut opiskelupaikkansa rahalla?

18.46 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Eihän tämä asia ole ihan mustavalkoinen, mutta olen sitä todella pitkään myöskin henkilökohtaisesti arvioinut. Nyt tätä hallituksen esitystä lukuvuosimaksujen käyttöönotosta on kannattanut 44 lausunnonantajaa, 22 on vastustanut — pääosin opiskelijajärjestöjä. Katson kuitenkin, että nyt tämä summa, 1 500 euroa, johon on lukuvuosimaksuksi päädytty, on kuitenkin kohtuullisen maltillinen, ja olen sitä tukemassa, mutta yhdellä reunaehdolla. Monet asiantuntijat kiinnittivät huomiota siihen, että toivoivat, että tämän lukuvuosimaksun periminen ja sen suuruudesta päättäminen tulisi jättää korkeakoulun harkintaan. Siis periminen tulisi jättää korkeakoulun harkintaan. Olen kyllä sitä mieltä, että meidän täytyy nyt sivistysvaliokunnassa just tätä asiaa miettiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

Tiedossani on, että muun muassa Lapin yliopisto mielellään ei perisi tätä vuosimaksua, ja siihen voi olla ihan hyvät perusteet. Täytyy se nyt sitten sivistysvaliokunnassa arvioida.

18.48 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Selvää on, että 1 500 euroa ei riitä kattamaan kustannuksia. Mieluumminkin hallituksen esityksessä tulisi todeta, että lukukausimaksulla tulee kattaa kustannukset ja myös tehdä pientä voittoa, samalla yhdistettynä siihen, kuten täällä aikaisemmissa puheenvuoroissa oli, että me loisisimme verovähennysjärjestelmän: siinä vaiheessa, kun henkilö valmistuu, hänellä on tiettyä aikana mahdollisuus vähentää verotuksessa maksamansa lukukausimaksut. Näin me pystyisimme rakentamaan samalla kannustinjärjestelmän. Vähävaraisten, kehityksistä tulevien opiskelijoiden osalta kannatan edustaja Wallinheimon ajatusta, että sehän voisi olla osa meidän kehitysyhteistyötämme.

Sitten muutama sana liittyen meidän koulutuksemme laatuun ja meidän nuortemme asemaan. Tulevaisuudessa ehdottomasti meidän suomalaisille lapsille ja nuorille tulee taata maksuton koulutus. Nyt käsillä oleva hallituksen esitys on tähän yksi keino, jolla me takaamme maksuttoman koulutuksen meidän lapsillemme ja nuorillemme. Se monipuolistaa rahoituslähteitä. Samalla se on myöskin laadullinen tekijä, nimittäin me emme pysty keräämään lukukausimaksuja tai tekemään koulutusvientiä huonoilla koulutustuotteilla, vaan laadukkailla. Se johtaa siihen, että meidän yliopistoissa, korkeakouluissa ja muissa oppilaitoksissa joudutaan entistä enemmän pohtimaan, mitä on opetuksen laatu. Näin ollen hyötyjänä viime kädessä on myöskin suomalainen nuori.

18.50 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Täällä on tullut nimenomaan hyviä näkökohtia siihen, että nyt seuraavaksi pitää tarttua tämän verovähennysoikeuden toimeenpääntöön. Se on kokoomuksen eduskuntaryhmänkin pitkäaikainen tavoite. Kehottaisin nyt oppositiota vastuullisuuteen siinä, että me tarvitsemme tuloja Suomeen: vientituloja ja sitä kautta työtä, jotta meillä on jatkossakin mahdollisuudet rahoittaa palveluja, vaikkapa se maksuton koulutus suomalaisille ja EU- ja Eta-maiden kansalaisille. Ollaan nyt mukana niissä talkoissa, että haetaan Suomeen uusia vientivaltteja.

18.51 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Jo edellinen hallitushan yritti tätä uudistusta tehdä, mutta silloin ei rohkeus riittänyt, ja on hyvä, että asia on nyt edennyt tällä eduskunnalla ja tällä hallituksella siihen vaiheeseen, että voidaan alkaa päätöksiä tehdä.

Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa järjestettiin jokin aika sitten kokeilu tästä opintojen maksullisuudesta, ja sen lopputulos oli se, että opiskelija-aines oli keskimäärin "parempaa", he olivat keskimääräistä tyytyväisempiä, he valmistuivat opinnoistaan keskimääräistä nopeammin ja vieläpä keskimääräistä paremmin arvosanoin. Eli tätä maksullisuuskokeilua kyllä voidaan tältä osin Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa pitää onnistuneena, ja mielestäni se kyllä kuvaa hyvin sitä tilannetta, johon me tässä pääsemme, kun tämä mahdollisuus periä maksua ulkomaisilta opiskelijoilta annetaan.

Tämähän ei siis tarkoita sitä, että tämä maksullisuus on pakollista, vaan nimenomaan korkeakoulu voi periä maksua ulkomaisilta opiskelijoilta. Tässä mielessä mielestäni edustaja Kasvi siirtyi ehkä vähän science fictionin puolelle, kun maalasi kuvaa siitä, että kaikki joutuvat opinnoistaan tulevaisuudessa maksamaan. Siitä ei ole kysymys. Jos tarkastellaan maailman huippuyliopistoja, Harvard, MIT jne., kaikki ne ovat maksullisia yliopistoja, ja on tietenkin meidän omien yliopistojemme ja korkeakoulujemme kilpailukykyä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

kiinni sitten se, voiko maksua periä ja kuinka suuri se voi olla. Minimissään se on puoli-toista tonnia vuodessa, mutta jos on oikein haluttu opinahjo, niin olen varma siitä, että maailmalla on halukkaita henkilöitä, jotka ovat valmiita maksamaan siitä vaikka kymmenkertaistenkin summan tai vielä enemmän per vuosi päästäkseen opiskelemaan suomalaiseen huippuyliopistoon. Ilmaisuus ei minun mielestäni ole mikään vetovoimatekijä vaan se, että meillä on hyvää opetusta ja tarvittaessa pääsee sitten opiskelemaan näihin meidän yliopistoihimme.

18.53 Nasima Razmyar sd: Arvoisa puhemies! Suomalaisen sivistyksen ja yhdenvertaisen koulutuksen perusta on ollut ja tulee edelleen olemaan maksuton koulutus. Nyt suunnitellut lukukausimaksut eivät käytännössä tuota yhtään rahaa, kuten täällä edellä on jo mainittu, vaan pikemminkin valitettavasti lisäävät hallituksen vieroksumaa byrokratiaa, sitä byrokratiaa, mitä yritämme kovasti välttää täällä.

Kansainväliset opiskelijat myös vahvistavat kansainvälisiä verkostoja paitsi koulutuksensa aikana myös siirtyessään siitä työelämään tai tekemään tutkimusta. Kansainvälisten opiskelijoiden tuoma hyöty kansantaloudelle on merkittävä, ja jäädessään Suomeen he maksavat oman koulutuksensa takaisin muutamassa vuodessa ihan niillä omilla verotuloillaan. Huomattava osa, jopa 70 prosenttia, jää Suomeen. Ja oliko näin, että tästä 70 prosentista, joka jää, niin siitä sitten 70 prosenttia vielä jopa työllistyy täällä ja hyvinkin nopeasti. Minä uskon, että suomalaisilla työmarkkinoilla on varmasti tilausta osaaville kansainvälisille opiskelijoille.

Olen itse kiertänyt paljon erilaisia korkeakouluja ja tavannut paljon kansainvälisiä opiskelijoita, ja tähän päivään mennessä en ole tavannut yhtäkään opiskelijaa, joka ei haluaisi jäädä Suomeen, päinvastoin, he pitävät Suomesta, he pitävät jopa Suomen luonnosta, puhumattakaan Suomen koulutuksesta. Sen sijaan meidän pitäisi puhua siitä, millä tavalla jo koulutuksen aikana voidaan esimerkiksi opiskella suomen kieltä, joka olisi varsin hyödyllistä myös näille opiskelijoille.

Toivottavasti hallitus luopuu esityksestään kokonaan. Tämä on suuri toive ja harras toiveeni, mutta jos näin ei tapahdu enää tässä vaiheessa, niin toivon vähintäänkin jonkinlaista kompromissia. Vähintäänkin niin, että lukukausimaksujen periminen tehtäisiin vapaaehtoiseksi, juuri kuten edustaja Gustafsson täällä kertoi, ja pakollisesta 1 500 euron minimistä luovuttaisiin. Tässä kannattaa kuunnella myös yliopistoja, esimerkiksi Lapin yliopisto on puhunut paljon tämän vapaaehtoisuuden puolesta. Näin korkeakouluilla olisi mahdollisuus omien tavoitteidensa mukaan tehdä niitä päätöksiä. Korkeakoulut, jotka kokevat syystä tai toisesta lukukausimaksut kilpailuetuna, voisivat tehdä niin. En oikeastaan ymmärrä, miksi me emme sitä salli. Eiköhän siellä korkeakouluissa itse tunneta paremmin, mikä on heidän koulunsa ja yliopistonsa ja korkeakoulunsa kannalta rakentavampaa ja parempaa. Ja kuten sanottu, toisaalta taas ne yliopistot, jotka haluavat panostaa yhdenvertaisuin mahdollisuuksiin ja haluavat näin houkutella kansainvälisiä huippuosaajia, voisivat tehdä sen myös maksuttomalla koulutuksella.

Aivan lopuksi, arvoisa puhemies, on pakko mainita, että korkeasti koulutettuna kansakuntana, jota varmasti tämänkin illan aikana olemme kaikki yhteisesti kovasti arvostaneet, meillä on olemassa myös globaali vastuu. Kyllä meidän pitää rehellisesti täällä myöntää, että lukukausimaksut tarkoittavat sitä, että juuri niistä köyhimmistä olosuhteista, köyhimmistä perheistä, köyhimmille nuorille ei valitettavasti ikinä tällaista mahdollisuutta edes

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

tule, että pääsisivät osaksi näin huipputason koulutusjärjestelmää. Ja kaikki tämä vain ja ainoastaan 1 500 euron hintalapun takia. Miettikää sitä.

18.57 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Minä ymmärrän, että kysymys on tietyille puolueille ideologinen kysymys — tosiaankin halutaan edistää koulutuksen maksullisuutta — mutta minun mielestäni suurin ongelma näissä puheenvuoroissa on se, että nämä käytännön kokemukset niin muista Pohjoismaista kuin siitä kokeilusta, mitä Suomessa on toteutettu, eivät tue näitä väitteitä siitä, että lukukausimaksut olisivat toimiva tulolähde tai toimiva tapa lisätä korkeakoulujen kansainvälisyyttä. Ja mikäli koulutuksesta todellakin halutaan tehdä uusi nokia, niin kehottaisin edustajia kiinnittämään huomiota niihin puheenvuoroihin, mitä nyt kuuluu korkeakoulukentältä korkeakoulujen perusrahoitukseen tehtävistä leikkauksista ja tästä muusta koulutuspolitiikasta ja sen seurauksista meidän korkeakouluille ja perustutkimukselle.

18.58 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Koulutusvienti on todellakin tervetullutta, ja kannatan sitä lämpimästi. Mutta hyvä olisi tietenkin myöskin se, mitä edustaja Lauslahti tuossa sanoi, että kustannukset olisi hyvä saada peittoon näillä tuloilla ja voittoa jossain vaiheessa, mutta uskon, että se on vasta aika pitkän tulevaisuuden matkan päässä. Täytyy muistaa, että meidän alueet ja korkeakoulut ovat hyvin erilaisia, ja siinä mielessä ajattelisin, että tämä Gustafssonin ehdotus siitä, että maksut olisivat vapaaehtoisia, olisi hyvinkin harkitseminen arvoinen asia.

18.59 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! En jaksa uskoa siihen, että me voisimme jatkaa nykyahtiin sinisilmäisesti antamalla ilmaiseksi suomalaista koulutusta tilanteessa, jossa meillä on rahaa yhä vähemmän. Meidän pääkatsantomme pitäisikin olla siinä, mistä me saamme uutta työtä, jolla me pystymme maksamaan meidän suomalaisten lasten ja nuorten koulutuksen.

Koulutusvienti on yksi avain, jolla me voimme luoda Suomelle uutta työtä. Me voimme luoda työtä, josta saadaan myöskin kohtuullisen hyvä toimeentulo, mikä tarkoittaa sitä, että siitä myös syntyy aika hyvin verotuloja. Miksi me emme tekisi uutta työtä Suomelle, Suomelle, joka kärsii työpaikkojen puuttumisesta, Suomelle, jolla on useita osaajia, paljon osaajia, joilla olisi halua ja tahtoa tehdä töitä?

19.00 Sofia Vikman kok: Arvoisa rouva puhemies! Kokoomukselle ideologinen kysymys on nimenomaan se, että suomalainen hyvinvointi pelastetaan, maksuton koulutus suomalaisille EU- ja Eta-maiden opiskelijoille säilyy ja että suomalaisilla taustaan katsomatta, varallisuuteen katsomatta on mahdollisuus kouluttautua niin pitkälle kuin oma innostus ja omat kyvyt vievät.

Tällä lakiesityksellä korkeakouluille annetaan nyt avaimet onnistua koulutusviennissä. Loppu on toki toimijoista itsestään kiinni, mutta on hyvä, että emme lainsäädännöllä enää torppaa korkeakoulujen mahdollisuuksia koulutusvientiin ja osallistua kansainvälisesti suurille koulutusmarkkinoille. Uskon vahvasti, että meidän korkeakouluiltamme löytyy enemmän onnistumisen asennetta ja tulevaisuuteen valoisasti katsomista ja yrittäjähengettä kuin monelta siellä oppositiossa tuntuu näinä päivinä löytyvän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

19.01 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Täältä salin vasemmalta laidalta hyvin usein löytyy voimakasta tahtoa verottaa suomalaisia hyvätuloisia enemmän ja aina vain enemmän. Nyt kun tutkii ulkomaisia korkeakouluopiskelijoita Suomessa, voi havaita, että hyvin moni heistä on kotoisin erittäin hyvistä olosuhteista ja heidän vanhempansa ovat erittäin hyvätuloisia. Kysymys kuuluukin näin ollen: miksi suomalaisen veronmaksajan pitäisi maksaa intialaisten tai kiinalaisten miljonäärien lasten koulutus? Tämä minun mielestäni olisi kyllä hyvä heidän itsensä maksaa.

Sitten puhuttiin tästä puolestatoista tonnista vuodessa: Se on toki vähän, ja mielestäni, kun on lukukausimaksu, voisi hyvin olla enemmänkin. Pallo on tietenkin tässä suhteessa korkeakouluilla, heillä tulee olla mahdollisuus suunnitella nyt opetus sillä tavoin, että se on houkuttelevaa ja kilpailukykyistä. Korkeakouluilla on nyt yrittämisen paikka. Millään kamreerimeiningillä tämä ei tietenkään sielläkään onnistu, vaan sielläkin tarvitaan aitoa bisnesosaamista ja yrittäjähenkä, kaupallista osaamista, jotta maksullinen koulutus käy kaupaksi.

19.02 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni edustajat Vikman, Kopra ja Lauslahti kiteyttivät hyvin tämän kokoomuksen linjan, mitä kokoomus haluaa. Kokoomus haluaa kehittää suomalaista koulutusta, ja koulutusvienti on siinä äärimmäisen hyvä työkalu. Tämä ei ole meille ideologinen kysymys. Tämä tuntuu olevan sinne vasemmalle kyllä ideologinen kysymys.

Olimme juuri tulevaisuusvaliokunnan kanssa koulutusvientimatalla. Varsinkin Latinalaisessa Amerikassa, olimme Chilessä, olimme Uruguayssa, olimme Argentiinassa, on kaksi asiaa, mitä he tietävät Suomesta: Kimi Räikkönen ja suomalainen koulutusjärjestelmä, joten brändi on kunnossa. Nyt vain tarvitsemme niitä työkaluja, joita tämän lain mukaan saamme panostaa siihen koulutusvientipotentiaaliin. Se arvio, mitä tällä hetkellä puhutaan 350 miljoonasta koulutusvientiin, mielestäni on liian vähän. Meidän pitää olla kunnianhimoisempia tässä hankkeessa.

19.03 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Kyllä minulle maksuton koulutus on periaatteellinen kysymys, mutta ennen kaikkea minun mielestäni tässä on kyse siitä, että halutaan säilyttää korkeakoulujen mahdollisuuksia kansainvälistyä. Minulla ei ole mitään tilastotietoa kaikkien täällä opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden perhetaustoista. Kuulostaa hivenen oudolta, että sellaista olisi olemassa.

Mutta se, mistä minulla on tietoa, on Tilastokeskuksen tiedot siitä, miten tämä nykyinen malli toimii. Tilastokeskuksen mukaan 70 prosenttia kansainvälisistä opiskelijoista on vielä vuosi valmistumisen jälkeen Suomessa ja heistä 70 prosenttia töissä. Tiedetään myöskin, että EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tulevat opiskelijat jäävät todennäköisemmin Suomeen töihin kuin EU- ja Eta-maiden sisältä tulevat.

Jos nyt käy niin, että tämän päätöksen myötä Suomessa, kuten Ruotsissa ja Tanskassa kävi, näiden kansainvälisten opiskelijoiden määrä vähenee, niin miten tämä tarkalleen ottaen edistää kansainvälisyyttä, työpaikkojen tai verotulojen kasvua Suomessa?

19.05 Nasima Razmyar sd: Arvoisa puhemies! Kun puhutte, miksi suomalainen koulutus on niin arvostettu, minkä takia siellä, oliko Chilessä, tunnetaan Kimi Räikköstä ja suomalaista koulutusta, niin se varmasti perustuu siihen ja niihin asioihin, mitä olemme teh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

neet koulutuksen puolesta. Maksuton koulutus on juuri yksi sellainen, mistä meitä myös tunnistetaan, mistä meitä myöskin arvostetaan maailmalla.

Mutta tässä mielelläni haluaisin kuulla, kun olette kovasti siirtäneet keskustelua tänne vasempaan laitaan, kysyisin nyt sieltä oikealta laidalta, mikä ongelma olisi siinä, että se perustuisi vapaaehtoisuuteen. Oletteko kuulleet näitä yliopistoja, jotka mielellään haluaisivat, että se jäisi yliopistojen omaan varaan, päättävätkö he lukukausimaksuista ja niiden suuruudesta? Mikäli vastustatte, niin olisi hyvä kuulla syy.

19.06 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Kun puhumme lukukausimaksuista ja liiketoiminnasta, ja tässä ennen kaikkea näen, että tässä tulee tehdä liiketoimintaa, jossa pystytään tuomaan uutta rahoitusta meidän lasten ja nuorten kouluttautumiselle, niin siltä osin tekstin pitäisi mieluummin olla niin, että lukukausimaksu tai tilauskoulutus kattaa kustannukset ja myös voiton. Se on se kaava, jolla tulisi toimia kauttaaltaan valtakunnallisesti.

Toinen kysymys, jonka nosti edustaja Andersson. Aivan oikein, varmastikin alkuvaiheessa opiskelijamäärät laskevat. Mutta samaan aikaan me tiedämme, kuinka moni suomalainen nuori kolkuttelee yliopiston tai ammattikorkeakoulun ovia pääsemättä sinne sisälle. Miksi me emme tähän samaan yhteyteen lisäisi sitä, että meidän suomalainen nuori pääsisi opiskelemaan nopeammin, kunnes me saamme normalisoitua meidän ulkomailta tulevien opiskelijoiden määrän? Näen tämän itse asiassa ennen kaikkea myöskin mahdollisuutena meidän nuoremme näkökulmasta. Tanskan mukaisesti meillä todennäköisesti laskee. Mutta siinä vaiheessa, kun meillä on laadukasta korkeatasoista koulutusta tarjolla, uskon, että jos osaamme markkinoida oikein, niin saamme uudestaan meidän ulkomailta tulevien opiskelijoiden virran kasvatettua.

19.07 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Koulutusvienti on mahdollisuus saada kipeästi kaivattuja lisätuloja korkeakouluille ja yliopistoille. Totta kai nämä kipeät koulutuksen leikkaukset sattuvat koko hallitukseen, ja myös perussuomalaisille ne ovat olleet vaikea pala. Mutta nyt meidän pitää lisätä niitä mahdollisuuksia, joilla voidaan saada niitä lisätuloja. Koulutusvienti on yksi. Myös signaali lukukausimaksuista on hyvä, nimittäin se takaa sen, että EU- ja Eta-maiden ulkopuolella ajatellaan, että meillä on koulutus, jota halutaan saada, se on arvokasta, sillä on hinta. Emme voi koko maailman koulutusta järjestää maksuttomaksi. Meidän täytyy ajatella myös omia suomalaisia opiskelijoitamme ja tosiaan keksiä niitä brändejä, niitä keinoja, millä me saamme myös rahaa ja lisäansiota siitä arvokkaasta koulutuksesta. Suomalainen koulutus on maailmankuulua. Sitä arvostetaan. Miksi emme tekisi siitä myös toimeentuloa?

19.09 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Täällä on kysytty, miksi ei vapaaehtoisia maksuja korkeakoulujen päätettäväksi vaan tämä minimitaso. Me tiedämme, että meillä oli kokeilu näistä lukukausimaksuista, ja on yksi asia, mitä voimme tästä kokeilusta oppia, vaikka se ei juuri tämän yhden asian takia olekaan vertailukelpoinen tähän nykyiseen esitykseen. Se on nimittäin se, että tässä meidän kokeilussamme osa koulutusohjelmista oli maksullisia, osa ei, ja se oli nimenomaan se syy, miksi se ei toiminut. Eli siinä varmasti voidaan löytää, kun sivistysvaliokuntakin asiaa jatkossa tutkii, perusteluja sille, miksi tämä minimitaso on perusteltu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

19.10 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Kyllä nämä keskustelut voivat olla hyvinkin valaisevia, eli kannattaa ehdottomasti istua täällä iltamyöhään. Nythän hallituspuolueen edustaja tässä itse asiassa myönsi, että tämä kansainvälisyyden lisäämisellä perusteltu esitys todennäköisesti tuleekin vähentämään korkeakoulujen kansainvälistymistä Suomessa. Ja minä olen myöskin hyvin eri mieltä siitä, että kansainvälisten opiskelijoiden määrän vähentäminen olisi suomalaisten opiskelijoiden etu. Kun on käyty keskustelua suomalaisesta korkeakoulutusjärjestelmästä ja sen tulevaisuudesta ja myöskin näistä rahoitusleikkauksista, tässä on korkeakoulujen suunnalta toistuvasti painotettu sitä, että kansainvälisyys on aivan keskeinen laadullinen tekijä, johon pikemminkin pitäisi panostaa ja jota pitäisi lisätä suomalaisessa korkeakoulutusjärjestelmässä. Joten kyllä korkeakoulujen kansainvälisten opiskelijoiden määrä ja se, että heillä on mahdollisuuksia tulla Suomeen opiskelemaan, on myös ehdottomasti suomalaisten opiskelijoiden ja suomalaisten korkeakoulujen etu.

19.11 **Nasima Razmyar sd:** Arvoisa puhemies! Juuri näin. Itse asiassa edustaja Andersson vei sanat suustani. Kyllä tässä niin moneen kertaan, kun olette asettaneet vastakkain meidän suomalaiset lapset ja sitten muualta tulevat ja ikään kuin tällä yhteen päätettynä päädytään siihen, että sitten halutaan vähemmän kansainvälisiä opiskelijoita, ja sitten toisaalta puhutaan meidän koulutuksen viennistä ja koulutuksen laadusta ja koulutuksen tulevaisuudesta. Valitettavasti keskustelu kaiken kaikkiaan tuntuu hyvin ristiriitaiselta.

Ja en usko, että kokeilu ei toiminut sen takia, että siinä oli tätä vapaaehtoisuutta, vaan nimenomaan sen takia, että tämä maksu ei toimi. Jos tällä hetkellä lukuisat yliopistot sanovat, että heille olisi mieluisampi vaihtoehto, että he voisivat itse päättää tästä, niin en ymmärrä, minkä takia emme voi kuunnella siellä, missä asiantuntemusta on.

19.12 **Sari Essayah kd:** Arvoisa rouva puhemies! Toistan nyt jonkun verran niitä argumentteja, mitä tuossa debattivaiheessa jo käytin. Elikkä ensinnäkin sen totean, että kristillisdemokraatit on halunnut tähän suhtautua siinä mielessä avoimin mielin, että meille on tärkeää, että tämä ei saa tarkoittaa sitä, että EU-maista ja Eta-maitten sisältä elikkä siis myöskin kotimaisille opiskelijoille Suomesta tämä tarkoittaisi minkäänlaista koulutuksen maksullisuutta. Mutta olemme valmiita kyllä katsomaan, onko tämä sellainen reitti, joka voisi mahdollisesti tätä koulutusvientä olla parantamassa ja vauhdittamassa, ja olemme kyllä tietoisia siitä, että esimerkiksi Ruotsissa byrokratia on syönyt kyllä aika ison osan niistä lukukausimaksuista, mitä siellä on asetettu, ja siinä mielessä on kyllä syytä ottaa opiksi niistä virheistä, mitä Ruotsissa on tehty.

Ehkä sen vielä toteaisin, että on hyvä muistaa, että tällä hetkellä tuolla EU:ssa on valmisteilla sellainen direktiivi, jossa on kysymys kolmansista maista tulevien opiskelijoiden, toisaalta tutkijoiden, au parien, työharjoittelijoiden ja vapaaehtoistyöntekijöiden liikkuvuudesta. Siellä on aika suuri vääntö nimenomaan, taas jälleen kerran, tästä sosiaaliturvasta, elikkä minkälaisen oleskelun jälkeen sitten se Suomen asumisperusteinen sosiaaliturvaklausuuli sieltä aukeaa. Ja siinä mielessä, kun ajattelen sitten sitä, että jos tämäntyyppinen 1 500 euron lukuvuosimaksu olisi mahdollista asettaa, niin täytyy kyllä sitten huomioida, että jos tuo direktiivi menee siinä muodossaan läpi, mitä sitä esimerkiksi osa Euroopan parlamentin ryhmistä on ollut viemässä läpi, niin kyllä se tarkoittaa sitä, että opiskelija ihan mukavalla tavalla pystyy tuon lukukausimaksun niistä sosiaaliturvan kautta tulevista tuista myöskin sitten maksamaan. Että siinä mielessä voisi sanoa, että en usko, että tämä olisi sellainen jarruttava tekijä. Mutta niin kuin sanottu, se direktiivin käsittely on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

kesken ja se on aika lailla levällään, ja jäsenmailla on siitä hyvin erilaisia näkemyksiä juuri tämän sosiaaliturvakohdan takia.

19.14 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Ei ole käytössä nyt tilastoja siitä, kuinka paljon ulkomaalaisia opiskelijoita pyrkii suomalaisiin yliopistoihin, mutta olen keskustellut Lappeenrannan teknillisen yliopiston henkilökunnan kanssa, ja he totesivat, että pyrkijöitä on kuitenkin aina enemmän kuin voidaan sisään ottaa. Ja tämä on minun käsittääkseni valitseva tilanne myös muissa korkeakouluissa. Jos pyrkijöitä nyt on vaikkapa 500 per vuosikurssi ja nyt tämän muutoksen myötä se vähenee 300:aan, niin onko sillä väliä, jos kuitenkin sisään voidaan ottaa vain 100? Voidaan kuitenkin olettaa, että tämä 100 pyrkijän ikään kuin motivaatiotaso ja halukkuus opiskella on korkeampi, jos he panostavat itse omia taloudellisia resurssejaan tähän opiskeluun.

On varmaan selvää, että kun tämä uusi järjestelmä tulee käyttöön, niin jonkunlainen notkahdus markkinoilla tapahtuu. Näin käy aina, kun markkinoilla tapahtuu olennainen muutos. Ja kun tämä uusi järjestelmä alkaa pyöriä, väitän, että opinnot suomalaisissa korkeakouluissa ovat ulkomaalaisten keskuudessa vieläkin suositumpia, vaikka ovatkin maksullisia.

Voisiko tämä olla vapaaehtoista tämä veloitus ylipäättään, voisivatko korkeakoulut päättää, ettei sitä peritä jonkin korkeakoulun tapauksessa lainkaan, se on mielenkiintoinen ajatus ja sopisi minullekin, jos me laajentaisimme tätä esitystä sitten saman tien sillä tavoin, että sallitaan täydellinen markkinaehtoisuus eli myös suomalaisilta ja EU-alueen opiskelijoilta voitaisiin periä perustutkinnosta maksua. Eli tällöin meillä olisi maksuton polku korkeakouluopinnoissa sekä sitten maksullinen järjestelmä. Väitänpä, että sen taloudelliset tuotot olisivat vielä suuremmat suomalaiselle yhteiskunnalle, ja näin suomalaisten veronmaksajien taakka tältäkin osin kevenisi olennaisesti.

19.16 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Vielä varmuuden vuoksi sanon, että kannatan suomalaisten nuorten maksutonta koulutusta, on tilanne mikä tahansa.

Edustaja Andersson, jollain tavalla tulee sellainen olotila, että sinulle on tärkeämpää, että intialainen nuori saa opiskelupaikan, kuin suomalaiselle nuorelle.

Otetaan nyt kansainvälistyminen. Huolimatta siitä, että meillä kansainvälisten opiskelijoiden lukumäärä laskisikin, samaan aikaan meillä on opiskelijoita vaihdossa. Suomalaiset opiskelijat käyvät erittäin aktiivisesti vaihdoissa ja sitä kautta kansainvälistyvät. Samaan aikaan kun yliopistot ja ammattikorkeakoulut lähtevät rakentamaan omia koulutustuotteitansa, he samalla myöskin pohtivat sitä, miten saadaan houkutelua niitä ulkomaisia parhaita professoreita suomalaisiin yliopistoihin, jolloin rakennetaan sitä pohjaa, jolloin pystytään houkuttelemaan maksukykyisiä ulkomaalaisia opiskelijoita Suomeen. Tämä tarkoittaa automaattisesti sitä, että silloin myöskin meillä syntyy yliopistoihin kansainvälisyyttä. Ehkä otetaan yksi pieni askel taaksepäin, jotta voidaan ottaa useampi askel eteenpäin suomalaisten korkeakoulujen kansainvälistymisessä.

19.18 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa rouva puhemies! En nyt tässä millään tavoin halua olla synkkyyttä maalaamassa niille näkymille, etteikö Suomeen toivottavasti kansainvälisiä opiskelijoita tulisi tämän esityksen mahdollisesti toteutuessakin. Mielestäni on kuitenkin hyvä ja rehellisyyttä todeta se, että samaan aikaan, kun hallitus esittää ja on aikeissa kurittaa kotimaista tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja koulutussektoria aika merkittävällä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

leikkauksilla, ei ole mitenkään päivänselvää, että korkeakoulujemme kilpailukyky ja houkuttelevuus säilyy tai tästä etenee hyvässä myötätulessa. Huippuyksikköjen menestyminen ei ole tällaisten leikkausten kanssa yhtä aikaa mitenkään taattua tai edes mahdollista, kun yliopistoissa painiskellaan tällä hetkellä aivan perusopetuksen ja -tutkimuksen suorittamisen ja sen tarjoamisen kanssa. Tämä on hyvä tiedostaa, kun puhutaan siitä, että suomalainen koulutus on huippulaatuista ja houkuttelevaa jatkossakin.

19.19 Jyrki Kasvi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Kopra, eikö sen ajatuksen suomalaisten opintojen maksullisista tutkinnoista pitänyt olla sci-fiä ja fantasiaa, ja nyt te nostatte sen itse täällä salissa esille?

Mitä tulee tässä keskustelussa toistuvaan suomalaisten ja ulkomaalaisten opiskelijoiden vastakkainasetteluun, niin tunnustan, minulle yliopisto on itseisarvo. Se ei ole kansallinen kysymys, se ei ole kansalaisuuskysymys, ei kansallisromantiikkaa. Laadukas akateeminen yhteisö on kansainvälinen, se on moninainen, se on moniarvoinen, se on monikulttuurinen. Sen me olemme nähneet kaikissa kansainvälisissä yliopistovertailuissa, Pohjois-Korean Pjongjangin yliopisto ei niissä vertailuissa pärjää.

19.20 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Kasville erinomaisesta puheenvuorosta.

Edustaja Lauslahdelle haluan vielä painottaa, että tosiaankaan minä en näe suomalaisten ja kansainvälisten opiskelijoiden välillä sellaista vastakkainasettelua kuin teidän puolueessa ja kuin te ilmeisesti näette. Minä olen itse opiskellut laitoksessa, jossa oli kansainvälinen maisteriohjelma, jossa suurin osa opiskelijoista oli EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta, joista tiedän, että suurimmalla osalla ei olisi ollut mahdollisuutta tulla Suomeen, mikäli meillä olisivat olleet tämänkaltaiset lukukausimaksut käytössä. Minulla on henkilökohtais-takin kokemusta siitä, miten paljon se antoi meidän laitoksessa ja miten hyödyllistä se oli minulle ja meidän tiedeyhteisölle omassa yliopistossani, että saatiin kokemuksia, tietoa ympäri maailmaa osaksi sitä omaa tiedeyhteisöä.

Mitä tulee edustaja Kopran puheenvuoroon, niin minun mielestäni se oli erinomaisen hyvä esimerkki tai avaus koulutuksen maksullistamisesta kaikkien opiskelijoiden kohdal-la. Se oli hyvä esimerkki juurikin sellaisesta ajattelusta, mitä moni meistä edelleenkin pi-tää huolestuttavana ja ihan todellisena huolenaiheena myöskin, kun puhutaan lukukausi-maksuista, että tosiaankin tätä samaa logiikkaa tullaan ulottamaan koskemaan myöskin muita opiskelijoita jossain myöhäisemmässä vaiheessa.

19.21 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tässä on tullut esille, että Ruotsissa ja Tans-kassa olisi ulkolaisten määrä romahtanut sen jälkeen, kun lukukausimaksut tulivat. Omien tietojeni mukaan aluksi niin on käynytkin mutta myöhemmin se on tasaantunut. Tanskassa maksujen käyttöönotto ei ole vähentänyt ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää vaan nopeuttanut opintojen suorittamista ja lisännyt Tanskaan jäävien ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden osuutta.

Myös tässä yhteydessä haluan tuoda esille, että myös perussuomalaisten kanta on ehdot-tomasti se, että Suomessa koulutuksen pitäisi olla ilmaista edelleenkin.

19.22 Sofia Vikman kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä on ennen kaikkea kyse mahdollisuuden avaamisesta koulutusvientiin. On täysin absurdi ajatus, että viennin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

logiikkaa voitaisiin jollakin tavalla alkaa soveltamaan siihen, että suomalaisille nuorille tarjotaan jatkossakin maksuton koulutus tai mahdollisuus kouluttautua omasta varallisuudesta ja taustasta riippumatta — kaksi aivan eri asiaa. Nyt on ennen kaikkea kyse vientimahdollisuuksista. Annetaan mahdollisuus koulutusvientiin meidän korkeakouluillemme, ja korkeakoulut ovat tätä mahdollisuutta pitkään itse toivoneet ja meiltä lobanneet. Uskokaan nyt vähän suomalaiseen koulutukseen ja mahdollisuuksiimme. On aivan ihmeellinen lähtökohta se, että mollaatte suomalaista koulutusta niin, että meille ei kukaan tulisi, jos ei se ole ilmaista.

19.23 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Kun edelleen edustaja Anderssonin kanssa vähän pohdin tätä, että me elämme tilannetta, jossa Suomen rahat ovat erittäin vähissä ja eletään velaksi ja samaan aikaan meillä on myöskin suomalaisia nuoria, jotka eivät pääse opiskelemaan, niin minkä ihmeen takia meidän vasemmisto ajaa ulkomaalaisten asioita, kun näiden meidän suomalaisten nuorten asioiden pitäisi olla siellä tärkeimpänä? Tässä kohdin maailma on myöskin valintoja, ja tässä kohdin meillä on paikka miettiä, miten me teemme uutta työtä Suomelle ja suomalaisille nuorille ja takaamme myös heille tulevaisuudessa hyvinvointiyhteiskunnan.

19.24 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Kuten totesin aikaisemmassa puheenvuorossa, vasemmistolle maksuton koulutus on erittäin tärkeä periaatteellinen kysymys. Me emme näe sellaista vastakkainasettelua suomalaisten ja ulkomaalaisten etujen välillä kuin mitä nähdään kokoomuksessa ja mitä edustaja Lauslahti ilmeisesti näkee. Sen lisäksi me haluaisimme myöskin panostaa suomalaiseen koulutukseen, me haluaisimme panostaa suomalaiseen tutkimukseen, tuotekehitykseen, koska me näemme, että se on se tapa, millä me saamme Suomen talouden taas nousuun, millä me saamme lisättyä uusia työpaikkoja, uusia verotuloja tähän maahan. Mutta tämä hallitushan on tekemässä päinvastaista, tähän olette leikkaamassa koulutuksesta, samanaikaisesti kun te täällä puhutte siitä, että tehdään koulutuksesta uusi nokia ottamalla käyttöön lukukausimaksut, joiden tulovaikutus joka tapauksessa tulee olemaan täysin marginaalinen. On kyllä erittäin ristiriitaista puhetta.

19.25 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Andersson ei selkeästi kuuntele. Olemme täällä myöntäneet sen, useammassa puheenvuorossa, että tässä on askel pitkällä matkalla oikeaan suuntaan. Emme edes kuvittele, että tässä syntyy heti suuria tulovirtoja, rahoitusvirtoja yliopistolle. Se tapahtuu pitkän aikajänteen aikana. Meidän tulee antaa yliopistoille ja ammattikorkeakouluille mahdollisuus luoda uutta liiketoimintaa sisällensä. Se on mahdollisuus monipuolistaa rahoituspohjaa, se on mahdollisuus varmistaa suomalainen maksuton koulutus. Mielestäni se on se meidän ideologinen valintamme.

19.26 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa rouva puhemies! Myös minä olen ollut ulkomaalaisessa maisteritutkinto-ohjelmassa, niin kuin edustaja Andersson, ja siellä monet sanoivat kyllä, että kyllä minä tästä olisin valmis myös maksamaan, koska tämä on laadullisesti niin hyvää — että kyllä tässä esimerkkejä löytyy toisestakin laidasta.

Olen hiukan huolissani siitä, että oppositiosta, ja varsinkin edustaja Anderssonilta, tulee sellaisia signaaleja, että nimenomaan suomalaisen korkeakoulutuksen ainoa vetovoimatekijä on ilmaisuus. Tätä minä en halua uskoa. Minä haluan uskoa siihen laatuun, ja myös ihmiset ulkomailta ovat valmiita maksamaan siitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

19.26 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Meidän täytyy ehdottomasti pitää kiinni maksuttomasta suomalaisesta koulutuksesta.

Mutta sitä en ymmärrä, kun oppositio, ja edustaja Anderssonkin, on sitä mieltä, että tämä 1 500 euron maksu EU- ja Eta-maiden ulkopuolisille olisi joku este kansainvälisyydelle. Me tarvitsemme kansainvälisyyttä, ja se on houkuttelevampaa mielestäni, jos meidän lukukausimaksumme asetetaan heille, he tulevat hakemaan mielellään sitä opiskelua ja opintoja täältä Suomesta — ei se 1 500 euroa voi olla se este.

19.27 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Vielä kerran: jos nämä lukukausimaksut toteutuessaan tulevat tarkoittamaan, että kansainvälisten opiskelijoiden määrä vähenee niin kuin muissa Pohjoismaissa on käynyt, niin kyllä se silloin vähentää tätä kansainvälistymistä.

Sitten vielä edustaja Lauslahdelle: Kyllä minä olen oikeastaan saanut vastauksia hallitukselta nyt. Siis opposition kaksi suurinta huolenaihetta tässä ovat ne, että ensinnäkin tämä tulee vähentämään kansainvälisten opiskelijoiden määrää. Tästä olen saanut vahvistuksen hallituksen edustajalta. Ja toinen huolenaihe, mikä on tuotu esille, on se, että nämä tulovaikutukset korkeakoulujen osalta tulevat olemaan marginaalisia eli tämä ei oikeastaan tuo rahaa. Ja tällekin väitteelle sain tänään hallituksen edustajalta vahvistuksen.

19.28 Sofia Vikman kok: Arvoisa rouva puhemies! On surullista kuulla, että oppositio ei kanna ollenkaan huolta siitä, että jättäisimme tarjoamatta mahdollisuuden, jota korkeakoulut ovat itse hyvin pitkään toivoneet. Korkeakoulut haluavat mahdollisuuden koulutusvientiin, ja sen me nyt mahdollistamme. Siitä on kyse.

19.29 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Vielä tähän meidän vasemmistoliiton ajattelumalliin. On se kummallista tulkintaa, että kyllä vedetään mutkia aika suoraksi kuunnellessa näitä meidän puheita.

Esimerkiksi nostin omassa varsinaisessa puheenvuorossani esille pidemmän tähtäimen mahdollisuuden siitä, kuinka me voimme tehdä meidän koulutusbrändistä franchising-ketjun. Ketjun, jossa me lähdemme viemään ulkomaille suomalaista koulutusbrändiä tutkituineen. Tämä hallituksen esitys on askel kohti sitä, että meillä on rajattomat mahdollisuudet tehdä uusia työpaikkoja Suomelle.

19.29 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Tähän edustaja Anderssonin esiin nostamaan marginaalisuuteen, siis siihen, etteikö maksetulla lukukausimaksulla olisi merkitystä korkeakoulun taloudessa, pieni laskuharjoitus: Jos meillä on 200 Eta-alueen ulkopuolista opiskelijaa ja jokainen heistä maksaa 5 000 euroa vuodessa, niin se tekee noin nopeasti laskien miljoona euroa. Ei missään nimessä mielestäni marginaalinen summa minkään opilaitoksen taloudessa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.